

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Starokřesťanská, Byzantská architektura a Velkomoravská architektura

---

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jana Čejchanová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

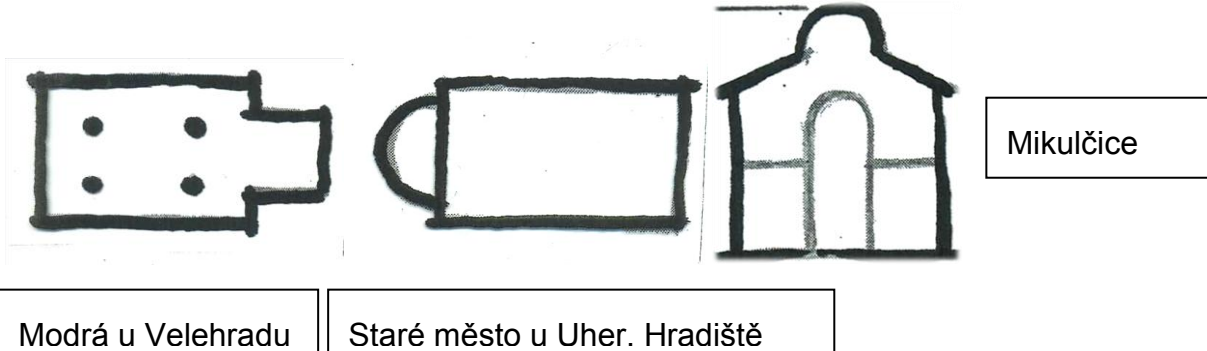
1. Popište druhy staveb ve starokřesťanské architektuře.

- **BAZILIKA** - třílodní, pětílodní, 2. a 4. loď pro ženy, 3. a 5. loď pro muže
- stavěla se podle římského typu tak, aby odpovídala požadavku velkého shromáždění lidí - jejich pozornost měla být obrácena k jedinému místu - k oltáři
- hlavní loď byla původně bez stropu s průhledem do krovu, od bočních lodí byla oddělena sloupy
- později se objevovaly kazetové stropy a klenby
- **CENTRÁLNÍ STAVBY** - stavby nad čtvercovým, kruhovým a mnohoúhelníkovým půdorysem
- sloužily jako chrámy nebo křtitelnice
- byly menší než baziliky a jejich hlavní účel byl shromažďování věřících ke křtu

2. Popište byzantskou architekturu, kde bylo její hlavní středisko a jaká je nejvýznamnější památka?

- navázala na architekturu pozdní římské říše a rozvinula ji dvěma hlavními směry: jednak převzala podélný typ římské baziliky, kterou doplnila klenbami a kopulí, jednak vyvinula centrální typ s půdorysem rovnoramenného kříže a centrální kopulí
- stavby jsou bohatě zdobeny orientálními prvky
- hlavním střediskem je KONSTANTINOPOLIS - původně zde stála řecká osada BYZANTION - poté se přejmenovala na KONSTANTINOPOLIS - dále to byl CAŘIHRAD - dnes to je Istanbul
- **CHRÁM HAGIA SOFIA** - chrám Boží moudrosti

3. Nakreslete církevní stavby s podélnou dispozicí z velkomoravské architektury, uveďte příklady.

4. Popište a nakreslete centrální stavby z velkomoravské architektury.

- **centrální stavba = ROTUNDA** - jednoduchá stavba nejčastěji kruhového půdorysu, překlenutá kopulí nebo kuželovou střechou, k hl. hmotě válce je připojena jedna nebo více apsíd, někdy se místo apsidy přistavuje věž

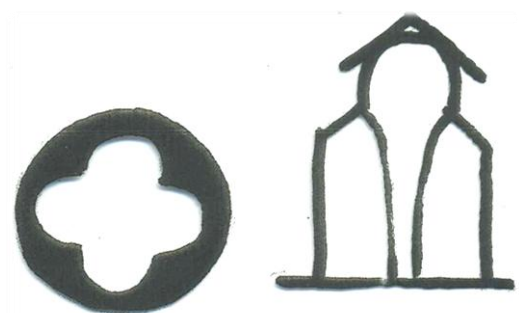
Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jana Čejchanová.

dvouapsidová rotunda – Mikulčice

trojapsidová rotunda – Trenčín

jednoapsidová rotunda - Staré město u Uher. Hradiště

čtyřkonchální rotunda – Mikulčice

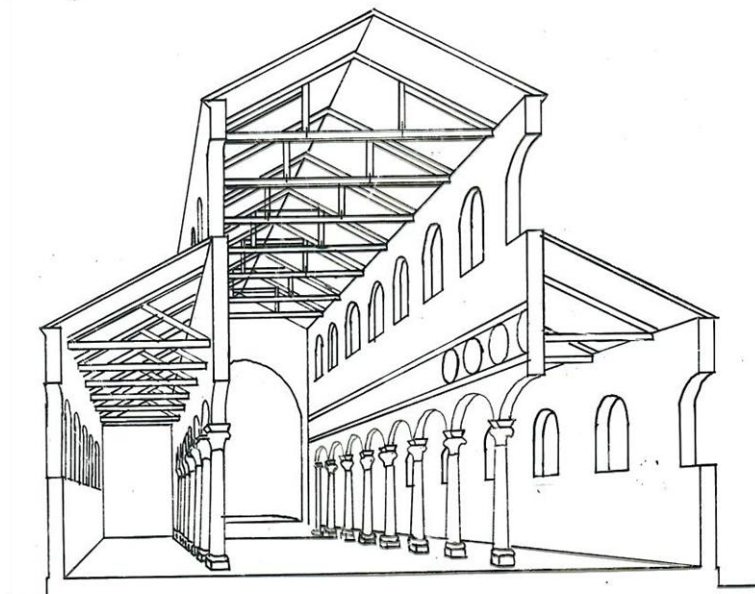

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jana Čejchanová.

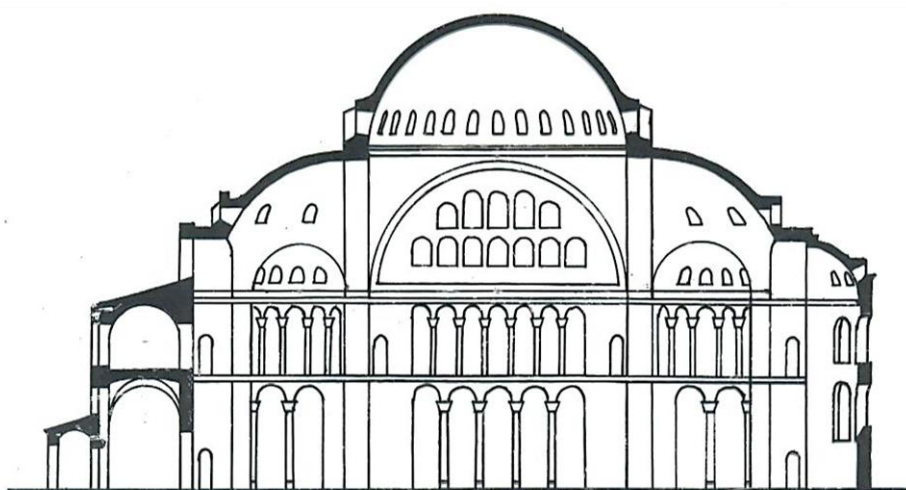
Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Popište obrazovou přílohu (kde se objekt či část stavby nachází, do jaké architektury patří, vše co o obrázku víte):

OBR. 1 [Zdroj vlastní] **Bazilika sv. Petra v Římě** - třílodní bazilika, starokřesťanská architektura

OBR. 2 [Zdroj vlastní] **Chrám Hagia Sofia** - chrám Boží moudrosti, Konstantinopolis, řez, byzantská architektura

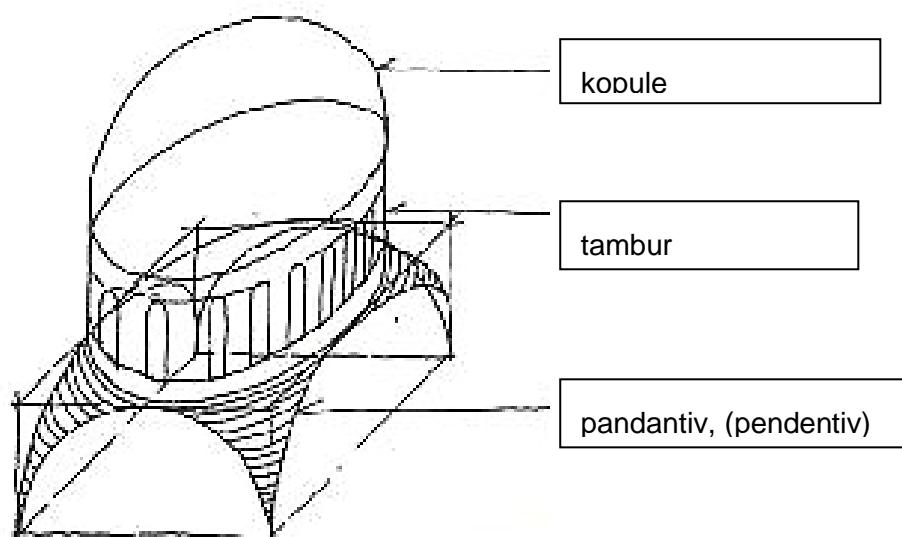

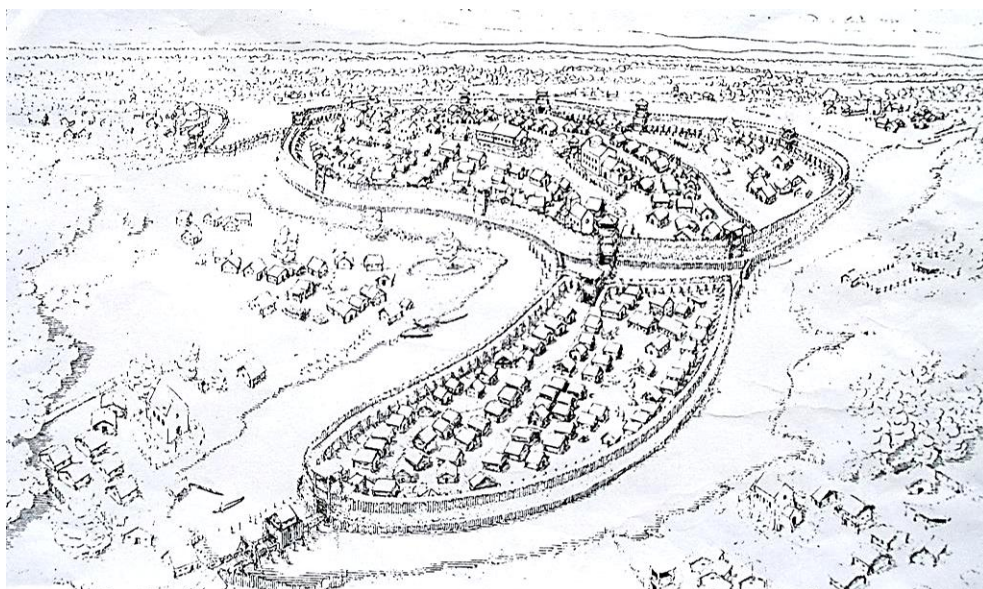
Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jana Čejchanová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

OBR. 3 [Zdroj vlastní] **Byzantská architektura – kopule - její části**

OBR. 4 [Zdroj vlastní] **Velkomoravské hradiště v Mikulčicích** - osada s obrannými valy tzv. hradiště (obrné valy - vyhloubené příkopy a navržená zemina zpevněná kamením a dřevem), velkomoravská architektura

---

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Jana Čejchanová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod